Citiți lecția din manual: *Al Doilea Război Mondial: alianțe militare şi fronturile de luptă (1939-1945), România şi Al Doilea Război Mondial, Conferința de pace*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Al Doilea Război Mondial: Alianțe militare și fronturile de luptă (1939-1945)

1. Definiții

Lebensraum (din limba germană: *„spațiu vital”*) = concept politic care a încercat să acrediteze ideea necesității expansiunii teritoriale a germanilor spre est, în lumea slavă.
Genocid = exterminarea metodică, totală sau parțială, a unui popor, a unei colectivități, a unui grup etnic sau național, prin uciderea membrilor săi, vătămarea integrității lor fizice sau psihice și impunerea unui regim foarte dur de muncă.
Holocaust = program sistematic, folosit de către naziști, pentru distrugerea populației evreiești din Germania și Europa ocupată în anii celui de-al Doilea Război Mondial (aproximativ 6 milioane de victime).

2. Cauze

a. Dorințele de expansiune ale Germaniei (***Lebensraum***), Italiei (crearea unui imperiu în jurul Mării Mediterane) și Japoniei (sub pretextul eliberării popoarelor asiatice și a formării unei *„sfere de coprosperitate”* a încercat să cucerească Asia de Sud-Est și insulele din Oceanul Pacific);
b. Nemulțumite de Tratatul de la Versailles (1919-1920), Germania, Italia, Ungaria și Bulgaria și-au dorit să recâștige prestigiul pierdut în urma Primului Război Mondial;
c. Dorința Japoniei de a deveni o putere mondială ⇒ intrarea în conflict cu China și S.U.A.;
d. Război ideologic: între sistemul totalitar și cel democratic;
e. Eșecul Ligii Națiunilor și politica conciliatoristă a Franței și a Regatului Unit.

3. Participanți

I. Axa: Germania, Italia, Japonia, Bulgaria, România, Ungaria, Slovacia, Croaţia şi Finlanda;
II. Aliații (Națiunile Unite): *„Cei trei mari”* - Regatul Unit (3 septembrie 1939), U.R.S.S. (iunie 1941) și S.U.A. (decembrie 1941); România, China, Australia, Belgia, Brazilia, Canada, Danemarca, Franţa, Grecia, Olanda, Noua Zeelandă, Norvegia, Iran, Filipine, Polonia, Thailanda şi Iugoslavia.
III. Statele neutre: Spania, Portugalia, Andorra, Lichtenstein, San Marino, Suedia, Irlanda, Elveția, Vatican, Turcia, Arabia Saudită, Yemen și Afghanistan.

4. Desfășurarea războiului

1939
- 1 septembrie - Germania a atacat Polonia (*Planul Alb*) ⇒ declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial;
- 17 septembrie - U.R.S.S. a invadat Polonia dinspre est, conform Pactului Ribbentrop-Molotov;
- septembrie 1939-10 mai 1940 - *Sitzkrieg* (din limba germană: *sitz* = *„ciudat”* și *krieg* = *„război”*): perioadă marcată de foarte puține operațiuni militare pe Frontul de Vest;
- 30 noiembrie 1939-13 martie 1940 - Războiul de Iarnă: conflict sovieto-finlandez câștigat de U.R.S.S.

1940
- Germania a folosit tactica *Blitzkrieg* pentru a cuceri o mare parte din Europa:
a. 9 aprilie-10 iunie - Germania a ocupat Danemarca și Norvegia;
b. 10 mai-25 iunie - Germania a cucerit Belgia, Olanda, Luxemburg (*Planul Galben*) și Franța (*Planul Roșu*).
- 26 mai-4 iunie - la Dunkerque, trupele Aliate, încercuite de germani, au fost evacuate în Regatul Unit;
- 15-16 iunie - U.R.S.S. a anexat statele baltice (Lituania, Estonia și Letonia);
- 28 iunie-7 septembrie - România a fost obligată să cedeze teritorii U.R.S.S.-ului (Basarabia, nordul Bucovinei și Ținutul Herța), Ungariei (nord-vestul Transilvaniei) și Bulgariei (Cadrilaterul) ⇒ dispariția României Mari;
- 10 iulie-31 octombrie - *Operațiunea Leul de Mare* (din cadrul Bătăliei Angliei): Germania a încercat să cucerească Regatul Unit ⇒ sfârșitul *Blitzkrieg-ului* și primul mare eșec militar german;
- 22-26 septembrie - forțele japoneze au invadat și au cucerit Indochina Franceză;
- 27 septembrie - la Berlin, a fost semnat Pactul Tripartit între Germania, Italia și Japonia ⇒ o alianță politico-militară care s-a opus Aliaților;
- 28 octombrie 1940-23 aprilie 1941 - forțele Axei au invadat și au cucerit Grecia.

1941
- 6-17 aprilie - *Operațiunea Unternehmen 25*: forțele Axei au invadat și au cucerit Iugoslavia;
- 22 iunie-5 decembrie - *Operațiunea Barbarossa*: Germania și aliații săi (Italia, Ungaria, România, Finlanda și Slovacia) au atacat U.R.S.S.-ul, numeroase orașe sovietice fiind asediate de către forțele Axei: Leningrad, Moscova (1941-1942), Kursk (1942), Stalingrad (1942-1943);
- 7 decembrie - *Operațiunea Hawaii*: forțele japoneze au bombardat baza navală americană de la Pearl Harbour, Hawaii ⇒ intrarea S.U.A. în război de partea Aliaților;
- 8 decembrie 1941-28 mai 1942 - japonezii au invadat și au cucerit Thailanda, Hong Kong, Indonezia, Filipine și Birmania.

1942
- 8-15 februarie - forțele japoneze au invadat și au cucerit colonia britanică Singapore;
- 4-8 mai - în bătălia din Marea Coralilor, forțele americane, deși înfrânte, au reușit să oprească avansul japonezilor;
- 4-7 iunie - la Midway, americanii au distrus 4 portavioane inamice (2/3 din portavioanele deținute de Japonia) ⇒ începutul ofensivei S.U.A. în Oceanul Pacific;
- conflicte între forțele britanice și cele germano-italiene pentru controlul Africii de Nord, în Maroc, Algeria, Tunisia și Egipt:
a. 23 octombrie-11 noiembrie - a doua bătălie de la El' Alamein ⇒ victoria Aliaților și îndepărtarea pericolului forțelor Axei asupra Egiptului și a Canalului Suez;
b. 8 noiembrie 1942-13 mai 1943 - *Operațiunea Torța*: forțele anglo-americane au ocupat Africa de Nord franceză ⇒ eliminarea forțelor Axei din Africa de Nord.

1943
- 7 august 1942-9 februarie 1943 - bătălia de la Guadalcanal: victorie decisivă americană;
- 23 august 1942-2 februarie 1943 - lupta pentru Stalingrad: victorie categorică sovietică ⇒ începutul ofensivei forțelor U.R.S.S.;
- 5 iulie-23 august - la Kursk, germanii au fost înfrânți de sovietici în cea mai mare bătălie cu tancuri din istorie;
- 9 iulie-17 august - *Operațiunea Husky*: debarcarea Aliată în Sicilia ⇒ primul cap de pod în Europa germană;
- 8 septembrie - Italia a semnat armistițiul cu forțele Aliate.

1944
- 6 iunie - *Ziua Z*: debarcarea Aliată din Normandia (Franța);

SCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

- 22 iunie-19 august - *Operațiunea Bagration*: sovieticii au eliberat teritoriul Bielorusiei și al Poloniei răsăritene de trupele germane, una dintre cele mai grave înfrângeri ale Germaniei;
- 15 august - *Operațiunea Dragonul*: a doua debarcare Aliată în Franța, în Provence ⇒ eliberarea Franței până la sfârșitul lunii;
- 23 august - România a părăsit tabăra Axei și a trecut de partea puterilor Aliate;
- 17-25 septembrie - *Operațiunea Market Garden*: încercarea eșuată a forțelor Aliate de a cuceri și a apăra o serie de poduri peste principalele râuri din Olanda ocupată de germani.

1945
- 28 aprilie - Benito Mussolini a fost asasinat de către forțele de partizani italieni;
- 30 aprilie - Adolf Hitler și soția sa, Eva Braun, s-au sinucis;
- 8 mai - Germania a capitulat necondiționat în fața trupelor aliate ⇒ sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial în Europa;
- 6 și 9 august - bombardamentele atomice americane asupra orașelor japoneze Hiroshima și Nagasaki;
- 2 septembrie - capitularea necondiționată a Japoniei ⇒ sfârșitul războiului în Asia și încheierea celui de-al Doilea Război Mondial.

5. Urmări

- 75 milioane de morți și 35 milioane de răniți și mutilați;
- **genocid** și **Holocaust**: încercarea Germaniei naziste de exterminare a polonezilor, rușilor, rromilor, precum și alte grupuri umane considerate indezirabile și/sau inferioare - infirmi și homosexuali (genocid), și a evreilor (Holocaust);
- dispariția Europei ca mare putere și afirmarea a două noi superputeri, U.R.S.S. si S.U.A., care și-au împărțit lumea în sfere ideologice de influență ⇒ declanșarea Războiului Rece (1947-1991).

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

https://www.youtube.com/watch?v=AUXIuYHFgBE

https://www.youtube.com/watch?v=PzWIu1OaLZ4

https://www.youtube.com/watch?v=3wxWNAM8Cso

Fișă de lucru: ***Al Doilea Război Mondial: Alianțe militare și fronturile de luptă (1939-1945)***

Citiți cu atenţie sursele de mai jos, apoi răspundeți cerinţelor:

A. *„Articolul 2: În eventualitatea unor modificări politice și teritoriale în regiunile ce aparțin Poloniei, sferele de influență ale Germaniei și ale U.R.S.S. vor fi delimitate de linia formată de râurile Narev, Vistula și San. Chestiunea privind modul în care interesele ambelor părți vor permite existența unui stat polonez independent și cum anume vor arăta frontierele acestuia se va stabili prin viitoare negocieri. În orice caz, ambele guverne vor rezolva problema printr-un acord amiabil.“*

(Protocolul secret al Pactului de neagresiune germano-sovietic)

B. *„În primul rând, țările noastre nu urmăresc nici un fel de mărire, teritorială sau de alt fel. În al doilea rând, nu dorim să vedem nici o schimbare teritorială care nu a izvorât din dorința liber exprimată a locuitorilor pe care-i afectează. În al treilea rând, respectăm dreptul tuturor popoarelor de a fi conduse de forma de guvernământ pe care o doresc...“*

(*Carta Atlanticului*)

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONTINUT

1. Conform sursei A, a fost importantă voința poporului polonez pentru Germania și U.R.S.S.?

2. Menţionați, pe baza sursei B, ce atitudine au avut S.U.A. și Regatul Unit vizavi de schimbările teritoriale.

3. Stabiliți, pe baza celor două surse, care dintre următoarele state - S.U.A., U.R.S.S., Regatul Unit, Germania - au dorit anexarea unor teritorii și care nu.

4. Precizați ce sursă exprimă un punct de vedere democratic. Dar unul expansionist?

BIBLIOGRAFIE:

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Aramis, București, 2019.
3. Ochescu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura CD Press, București, 2019.
5. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Litera, București, 2024.
6. Beevor, Antony, *Al Doilea Război Mondial*, Editura RAO, București, 2015.
7. Roberts, Andrew, *Furtuna războiului. O nouă istorie a celui de-al Doilea Război Mondial*, Editura Litera, București, 2020.
8. Stone, Norman, *Al Doilea Război Mondial: o scurtă istorie*, Editura Litera, București, 2022.
9. Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Litera, București, 2020.

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT